

F.L. 98. Egy fordított Carnot-ciklus szerint működő hűtőgép 400 W teljesítményt vesz fel a hálózatból. A hűtött tér hőmérséklete -3°C , a külső környezeté 27°C . Számítsuk ki azt a hőmennyiséget:

- amelyet a hűtött tértől elvesz;
- amelyet a meleg forrásnak lead 10 perc alatt.
- Mekkora mindkét esetben a gép termodinamikai jósági tényezője?

F.L. 99. Kétatomos ideális gáz térfogatát negyedére csökkentjük. Az összenyomást először adiabatikusan, másodszer izotermikusan végzik.

- A két eset közül melyikben volt magasabb a végzett mechanikai munka?
- Mekkorának kell lennie a végállapot és kezdeti állapot nyomásainak aránya ahhoz, hogy az összenyomási munka ne függjön az előbb említett összenyomási formától?

F.L. 100. Két egyforma zárt edényt egy csap köt össze. Az egyikben 1 mol ideális gáz van, a másik légüres. A csap kinyitása után a gáz irreverzibilisen kitölti a rendelkezésére álló teret. Ezután dugattyú segítségével a gázt reverzibilisen összenyomjuk, míg ismételten csak az első edényt foglalja el. Mindkét folyamat adiabatikus.

- Tekinthetjük-e körfolyamatnak a teljes állapotváltozást?
- Mennyit és melyik folyamatban változott a rendszer entrópiája?
- Melyik folyamatra alkalmazhatjuk a Poisson-féle összefüggést?

A F.L. 96 - 100 feladatok szerzője **Tellmann Jenő** - tanár, Kolozsvár -

Kémia

K.G. 94. Egyik kémiai elem atomjának magjában ugyanannyi proton van, mint neutron. A semleges atom harmadik elektronhéját két elektron alkotja. Számítsd ki, hogy mekkora a tömege annak az elemi állapotú anyag 0, 15 mólnyi mennyiségének, amely ebből az atomfajtaból épül fel.

K.G. 95. Hidrogén-kloridot összekevernek vízzel úgy, hogy a keveredő molekulák egyötöde hidrogén-klorid legyen. Határozd meg az elegy tömegszázalékos és mólszázalékos összetételét!

K.G. 96. Az alumínium sűrűsége $2,7 \text{ g/cm}^3$. Hány atom található 1 mm^3 nagyságú térfogatban?

K.G. 97. Egy lombikban 25 cm^3 10%-os HCl vizes oldata található. Egy mérőedényből 20 cm^3 kalcium-hidroxid oldatot kellett hozzákevernünk ahhoz, hogy az elegy semlegesé váljék. Amennyiben a két oldat sűrűsége gyakorlatilag egyforma: $1,12 \text{ g/cm}^3$, határozd meg:

- a kalcium-hidroxid oldat tömegszázalékos töménységét;
  - a sav- és bázis-oldat moláris töménységét;
  - a két oldat elegyítése után az edényben található vegyület tömegszázalékos és moláris koncentrációját;
  - az elegy 1 cm^3 -ben található kalcium- és hidrogénatomféleségek számát.
- Feltételezzük, hogy az elegyítés során a térfogatok algebraiailag összegeződnek.

K.G. 98. 100 g 20°C hőmérsékletű víz 109 g szilárd nátrium-hidroxidot képes feloldani. Az adott körülmények között a telített oldat sűrűsége 1,54 g/cm³. Határozd meg a telített nátrium-hidroxid-oldat moláros koncentrációját. Milyen arányban kéne vízzel hígítani, ha 0,1 moláros oldatot szeretnénk készíteni ($\rho_{\text{víz}} = 1 \text{ g/cm}^3$)?

K.L. 142. Egy zárt edényben PH₃ gázt hevítenek. Az adott hőmérsékleten az egyensúlyi gázelegy 30 térfogatszázaléka hidrogén. Milyen határfokkal bomlott a melegített gáz, ha a reakcióban foszforgőz található hidrogén és az el nem bomlott foszfin mellett. Az egyensúlyi állapotra határozzuk meg a gázelegy tömegszázalékos összetételét!

K.L. 143. Mekkora a moláros koncentrációja annak a hidrogén-fluorid oldatnak, amelyben a fluorid-ionok töménysége háromszorosa a bomlatlan HF molekuláknak. A hidrogén-fluorid savállandója 7,2 · 10⁻⁴ mol/dm³. Határozd meg a hidrogénfluorid disszociáció fokát is!

K.L. 144. Határozd meg, hogy milyen térfogatú 0,1M-os oxálsav oldatra van szükség 200 cm³ 22°NK-el jellemezhető vízből az összes keménységet okozó ionok megkötésére, ha 1°NK, német keménységi fokot 1 dm³ oldatban 10 mg CaO-dal egyenértékű Ca²⁺ és Mg²⁺ ionok okoznak.

K.L. 145. Összekeverünk 0,2 l 10m-os etilalkohol oldatot 0,3 l 8m-os ecetsav-oldattal. Tömény kénsavból keveset öntünk az elegyhez, s hosszabb időn át visszafolyós hűtővel melegítjük. Tudva, hogy az észterezési reakció egyensúlyi állandója 4, határozzuk meg:

a) az egyensúlyi elegy moláros töménységét, ha az oldatok elegyítésekor történő térfogatváltozás elhanyagolható

b) az egyensúlyi elegyben található észter, alkohol és ecetsav tömegét

c) az ecetsav és etilalkohol átalakulási fokát.

K.L. 146. 50 cm³ térfogatú oldat hangyasav és ecetsav elegyét tartalmazza. Ezek mennyiségének meghatározásához 25 cm³ 0,4n-os NaOH oldatra, illetve 20 cm³ 0,5n-os KMnO₄ kénsavas oldatára volt szükség. Határozzuk meg mindkét savkomponens normalitását a vizsgált oldatban.

K.L. 147. Egy gázkeverékben a szénmonoxid, széndioxid és levegő térfogataránya 1:2:3. Egy adott mennyiségű keverékben zárt térben szikrát gerjesztenek. Határozzuk meg az égés után a gáztérben az elegy mólsavszázalékos összetételét tudva, hogy az eredeti keverékben jelenlevő levegő 20 tömegszázaléka oxigén volt, a többit nitrogénnek tekintjük.

a K.L. 145 -147. feladatok szerzője **Horváth Gabriella** -tanárnő- Marosvásárhely

Informatika

I. 43. Írjunk olyan programot, amely bármely, 1901 és 2100 közötti év naptárát ki tudja írni! Használjuk fel azt a tényt, hogy 1901. január elseje keddre esett. A naptár külalakja legyen szép, fordítsunk gondot a kiírásra!

Egy tanács: egyszerűbb a naptárt a kiírás előtt szövegek soraként létrehozni.